

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De aliorum Sanctorum nondum Canonizatorum erga Societatem Iesu
benevolentia. Cap. IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

Process.
Canoniz.
S. Ignatij.

magna authoritatis Prælati, postea Episcopo Eugubino, qui id iureiurando testatus est, dum Processus pro S. Ignatij Canonizatione conficerentur inter quos insertum hoc Sorbellongi Episcopi iureiurando confirmatum testimoniū, non semel legi.

CAPVT QVARTVM.

De aliorum Sanctorum nondum Canonizatorum erga Societatem Iesu beneuolentia.

PRæter hos in Sanctorum numerum relatos, non minore beneuolentia & honore Societatem Iesu persecuti sunt omnes ij, nullo prorsus excepto, qui primo Societatis sæculo ob vitæ sanctimoniam, & insignium miraculorum gloriam, sunt ab Apostolica sede in Beatorum Catalogum ritè relati, & concessio Diuino officio ac Sacrificio Missæ, Deo in memoriam & cultum eorum offerendo, honorati, aliq̄ue eodem honore & cultu (postea, vt spes est, confertendo) digni.

198. Inter hos primus Regni Arragoniæ Archiepiscopus & Patriarcha Valentinus, ex sacra S. Augustini familia, fuit B. Thomas de Villa noua, à Paulo V. Beatorum Pontificum adscriptus Catalogo, eximia vitæ sanctitate ornatus, & miraculorum luce illustris, copiosè in libris aliquot à Francisco Soto descriptorum. Is Valentie fundatum Societati Collegium adeo amauit, & in pretio habuit, vt si quem ex Patribus Societatis amoveri Valentia cerneret amanter exostularer, sibi auxilium detrahi, eo quod nostrorum hominum operâ, ad omnes Episcopalis muneris functiones, cum Sacerdotibus communè, perpetuò magna cum commendatione, & suarum ouium ingenti utilitate ac profectu vteretur, & sua cum illis consilia communicaret, ac si non Antistes esset doctissimus, (libris præclaris typo vulgatis celebris) sed vnus ex infimo Cleri gradu. Moriturus verò cum quandam haberet in nominibus pecuniam (nam ferè aliam non habebat, quam pauperum manus) eius partem ampliorem Collegio Valentino legauit: ratus illi hominum cætui copiosorem eleemosynam donandam, per quos viderat, & plures adduci ad Christianam pietatem animas Catholicorum, & Hæreticorum ad Christi onile: pluribusq̄ue per eisdem instrumenti ac medijs, non tantum prouocet, sed etiam tenerè ac crescentis ætatis homines, non modo virtutum, sed etiam motum ciuiliū, ac honestatum artium excoli disciplinis, & ad S. Ecclesiæ ac Reipublicæ ornamenta auxiliaq̄ue formari.

199. Huic coæuus ex Sanctissimo Prædicatorum Ordine Ludovicus Beltranus, seu vt alij nominant Bertrandus, non tantum Beati appellatio-

ne ab Apostolica Sede officioq̄ue Diuino & Missa ornatus, sed Sancti titulo ab Hispanis & Italijs Historicis, iure optimo honoratus Regni Valentini splendidissimum lumen toto quo vixit tempore & in Europa & in Occidentali ad quam secesserat, India, Societatis fuit non amicus tantum addicissimus, sed etiam Patronus, adeo manifestus, vt plurimum accesserit nostris nomini apud omnes, cum cunctis pateret, à cæto viro non virtutum tantum extimiarum splendore, sed miraculorum quoque insignium luce illustri, non solum amari, sed etiam honorari, atque ab aduersariorum calumnijs Societatem defendi. Is præter alia erga Societatem honoris argumenta, P. Hieronymo Domenecho è Societate nostra Confessario vtebatur: & ad consilia adhibebat: imò cum de transeundo ad alium Ordinem (vti scribitur in eius vita) cogitaret, etiam de amplectenda Societate deliberauit, sed cum per leges Societatis id fieri non posset, vnus è Nostris (à quo id Romæ audiui) id ei dissuasit.

Quantus autem vir ille Sanctissimus fuerit, fusè ostendunt eius vitæ Scriptores nobiles tum ex S. Dominici Ordine, tum alij, tum testes in processu eius Canonizationis examinati. Nam cum esset in Occidentalibus Indijs, & verbum Dei prædicaret Hispanicè, Indi qui linguam non callebant Hispanicam, & varijs utebantur linguis, vim tamen eius verborum intelligebant. Inter eos mortuam puellam reuocauit ad vitam: venenum bibit abundè sine nocumèto villo: plurimos ægrotos tum ibi tum in Hispania viuens sanauit: ingens incendium & terrorem cunctis, qui videbant iniiciens, formato super illud Crucis signo, in eodem instanti ita restinxit, vt statim penitus penitusq̄ue cessauerit: multa futura prædixit: multa absentia cognouit: cogitationes occultissimas cordium patefecit, vt i & peccata in confessione celata. Sed hoc est rarius & ferè mirabilis. Cum Valentia quicquid ob remotam à se suam B. Bertrandi concubinam eum occidere voluisset, & contra eum exorare bombardulam conaretur, repente vidit eam sua in manu, in Christi crucifixi scriptam imaginem, esse conuersam. Quo miraculo commotus, ex equo desiliit, & procidit ad pedes Sancti, veniam petiit, & vitæ melioris inchoationem promisit. Cum vero B. Bertrandi anima separaretur à corpore, luculenta quadam lux seu splendor instar lucidissimi radij ex ore morientis exire visus est, qui mirificè totum illustrauit cubiculum, & omnes adstantes (qui frequentes vndique conuenerant) non mediocri stupore & consolatione affectit. Tanto insuper tamq̄ue admirando splendore B. Viri cadauer coruscavit, vt circumstantes hand secus quam in limpidissimo speculo proprias effigies in lucentibus eius carnibus intuerentur. Dum verò ante sepulturam corpus eius asseruaretur, audit

audita est à compluribus tam in templo quam in monasterio suauissima celestis harmonia, & suauissimus odor, ex toto eius corpore ab aëribus percipiebatur. O Felicissima Societas Iesu, quæ primo tuo sæculo tantæ sanctimonie virum, tui non tantum amantem, sed etiam laudatorem & defensorem habuisti, & quamuis non re (quia id per Societatis leges non licuit) plena tamen deliberatione animi, socium.

260. Præter hunc etiam Ioannes Mico, Hispanus doctissimus ex sacra Dominicanæ familia Theologus, fama miraculorum indyltus, tantæ Societatis Iesu à se tenerrimè amatam fecit, vt perditos homines implicatissimæque conscientie cum sani esse vellent, & suos mores componere animos iudicassent, auxiliij consilijque causa mitteret ad nostros, maiore cum Societatis laude, quam referte modestum sit. Porro hac re non contentus, à maleuolorum obtreccionibus Societatem vindicabat, eiusque palam vsu crebroque consuetudine vtens, magnopere Societatis existimationi consulebat.

261. Hoc ipsum experta est Societas ab Alexandro Capochio Florentino, ex eodem S. Dominici Ordine, multis prædictionibus Prophetiis, aliisque veræ sanctitatis indicis commendato, descriptis à Seraphino Razzio cum aliis Beatorum Beatarumque vitis in Tuscia oriundis.

262. Hanc etiam benevolentie & venerationis affectum erga Societatem habuere B. Caietanus Thyaneus Fundator Clericorum Regularium ab Urbano VIII. & B. Andreas Auellinus à Paulo V. Beatis aggregati & B. Ioannes Marionus ex eodem illustissimo Ordine Clericorum Regularium, quos vulgus, Theatinos appellat, omnes in Italia famæ sanctitatis indubia commendati, & ab Historicis fide dignissimis in vitis eorum impetris, merito laudati.

263. His accessit Petrus Nicolaus Factorius, Ordinis Minorum de strictiore obseruantia Sacerdos, admirabilibus Dei donis ac virtutibus cumularus, accuratè descriptis à Christophoro Moreno, & aliqua ex parte à Thoma Bozio commemoratis. Is Societatis homines eiusque institutum eximii laudibus pene ad aliorum inuidiam extollebat, beatoque putabat, qui eorum consiliis ac directione spirituali vterentur: occurrentes sibi tanquam Angelos venerabatur, summâ benevolentie & cultus significatione. Solebat vir iste, celestem magis quam terrestrem vitam ducens frequenter etiam in publicis locis ab omnibus abstrahi sensibus, mortuo similior, in quo raptus, quandoque viginti quatuor horas integras traducebat. A multis visus est quandoque immensa luce circumfulgens, plurimis plurimâ prædixit aliorum cogitata sæpè præuidit, atque ipsis cogitantibus, qui nihil eorum cuiquam fuerunt effati detexit: sæpius absentibus, & longissimo locorum interuallo seiuinctis, vo-

catus in vota, apparuit temporis momento, multos à morbis mirabiliter liberavit, quibus de improviso inuocatus, adhuc viuens apparebat.

Simili amore & obseruantia prosequeretur Societatis institutum, & personas B. Ioannes Dei, & B. Felix Capurinus ab Urbano VIII. ob clarissimam vitæ sanctimoniam ac miraculorum splendorem relati in Beatorum Confessorum numerum.

264. Eodem benevolentie affectu persecutus est Societatem Alexander Saulius, ex pmissima Congregatione S. Pauli, vulgo Barnabitarum dicta, ad Episcopale munus in Italia assumptus, qui vii S. Carolo Borromæo carissimus, communibus amoris significationibus, & studiis auctoritatem apud alios conciliabat, Societati maximam.

265. Denique omnes quorum notitia ad me peruenit, & quibuscum vixi sanctitatis opinione celebres, summa prosequerentur Societatem nostram benevolentia: vi fuerunt Ioannes Auila Cõcionator in Hispania Apostolicus, Gregorius Lopez, Martinus Nauarrus, Camillus de Lellis Fundator Ordinis ministrantium infirmis, Franciscus de Sales Episcopus Genuensis, qui Societatem tanquam sanctam commendat in præstanti libello Gallico, de Introductione veræ deuotionis edito, & non semel Neapoli & Romæ Italicè impresso.

266. Bartholomæus de Martyribus Archiepiscopus Bracharensis ex Ordine S. Dominici assumptus, qui etiam Collegium Societati Bracharente fundauit.

267. Alexander Luzagus Nobilis Brixienfis Societatis Candidatus.

268. Hippolitus Gallatinus qui ab adolescentia sua & postea Societatis spirituali institutione vsus est, & in eius templo suas deuotiones quotidianas expediebat: ibique admirabiles visiones habere solebat, quæ in eius vita Romæ impressa (in qua Gregorij decimi quinti concessu Beatus appellatur) multis miraculis ab eopatratis plena, narrantur. Hic vsus inter alios Confessariis è Societate P. Ioanne Saffarano, & P. Antonio Santarellò, (à quibus id accepi) magna verborum significatione protastabatur se plurimum debere Societati pro spirituali in via Dei institutione. Colitur Florentiæ tanquã Sanctus, & Apostolus illius Ciuitatis, magno omnium concursu in Sepulchro honorifico & splendido reconditus.

269. Iacobus Candidus, mihi Romæ familiariter notus, præstari doctrina & virtute præditus, sæper Societate nostrâ coluit, ab ea Philosophicis & Theologicis scientiis in Romano Collegio imbutus: quod deinde sæpenumero in publicis disputationibus inuitatus ad oppugnandas multorum Theologicas & Philosophicas theses illustravit, etiam tunc dum à Paulo V. in domesti-

corum suorum numerum esset adscitus. Is primus fuit, qui ad S. P. N. Ignatij sepulchrum vetus, propè aram maximam positum votiuam tabellam appendit anno circiter 1599. sua inscriptione insignitam. Idem anno 1600. publicam concionem de S. Ignatij laudibus Romæ in nobili Nationis Florentinæ templo ad ripas Tiberis magnificè exstructo, habuit, & à me impetrauit vt ei res præcipuas pro illa concione ex S. Ignatij vita decerptas scripto (vt feci) traderem, & vt deantatis cancellis exornaret à Nobili quodam Florentino impetrauit. Factus à Paulo V. in quadam Italix Ciuitate Episcopus, Deo seruum suum honorante, & dono admirabili prophetiæ, & miraculorum gloria illustratus fuit in vita & post mortem. Legi accuratè processum informatiuum pro eius Canonizatione factum in Episcopatu eius, in quo præter multa valdè admiranda, tres ab eo fuscitatos mortuos testium oculatorum iureiurando probatos vidi. Et quo affectu beneuolentiæ is nostram Societatem profecutus sit, testes sunt omnes qui eius familiari consuetudine vsi sunt. Ego sanè hoc sanctè affirmare possum, me nullū e Nostris in Societate vidisse, qui eum affectu erga Societatem, & maxima de eius sanctitate existimatione superauerit. Quando arrepta occasione minima, de rebus nostris, verba facere inciperet, non solo ore & gestibus, sed ipso corde loqui videbatur, & quodammodo viscera effundebat in amplissimam Societatis omniumque eius rerum commendationem. Hoc in eo sapissimè pro arcta inter me & ipsum sanctæ amicitix necessitudine & cōuersatione per multos annos obseruari.

211.

B. Iosaphat Archiepiscopus Polocensis ex Ordine S. Basilij, vnionis cum S. Romana Ecclesia promotor indefessus, à Schismaticis Ruthenis Vitebsci pro Christi nomine, & fide Catholica, & pro Sancta potissimum vnione cum Ecclesia Romana, trucidatus anno 1623. & ab Urbano Papa VIII. Beatorum Martyrum Catalogo adscriptus anno 1642. 14. Decembris, & concessa recitatione Diuini officij ac Missæ die Natalis ipsius 12. videlicet Nouembris in Ecclesijs Vnitorum Metropolitæ totius Russiæ honoratus, tanti faciebat Societatem, vt palam diceret, se eum non habere pro bono Catholico qui Societatem Iesu non amaret. Idem cum semel in frequenti Nobilium confesso, præcipuæ nobilitatis virum, acerbis ad mensam contra Societatis homines inuehi audiret, grauiter iniuriâ Societatis commotus: Apparet, inquit, Magnifice Domine, te non esse ex numero prædestinatorum, qui tam sanctam Religionem verbis adeo iniuriosis, carpere non metuas. Iamque mensam relinquere statuerat, ni ille sinem maledictis fecisset. Dum esset Archiepiscopus Polocensis, & alijs nostris confitebatur, discedens Polocia adibat Collegium nostrum, benedi-

tionem pro itinere petens. Polociam rediens, primum omnium Collegium nostrum inuisebat, & tum pro directione spiritali animæ suæ, & ouium suæ pastoralis curæ concreditarum, & pro alijs spiritalibus negotijs consilia à Nostris quaerebat, & sequebatur instar Nouitij, ex ore Magistri sui pendens.

Ioannes quoque Baptista Vitellius Fuliginij cum sanctitatis opinione mortuus (vt etiam vixit) summo venerationis & amoris affectu colebatur Societatem, ex quo ortum est, vt in priuato sui cubiculi oratorio, præter B. Virginis imaginem, aliam non habuerit, quam S. Ignatij nostri Fundatoris, & nostri B. Stanislai Kostæ, coram quibus suas ad Deum preces priuatas fundebat.

Illustres etiam sanctitate famina, quæ vixerunt à fundata Societate, eam valdè coluerunt. Inter quas Antonia Romana ob vitæ sanctimoniam à Thoma Bozio merito celebrata, & à S. Philippo Nerio laudata, Societatis Patribus pro suis Confessionibus ad mortem vsq; eorum institutione ac directione gaudebat.

Carharina de la Vela in Hispania celebris, Marina de Escobar in Hispania famâ eximia sanctitatis celeberrima.

Item Palitheia Senensis filia spiritalis nostræ Societatis, & Vrsula Benincasa cum fama sanctitatis & miraculorum Neapoli defuncta Anno 1618. 20. Octobris.

Claudat hoc caput B. Maria Magdalena de Pazzis supra nominata, & virtutum eximio splendore, & miraculorum in vita & post mortem gloria illustrissima, omnibusque gratis gratis datis ornata, quæ magno debet esse solatio addictis Societatis Iesu, & iis qui ad eam aspirant incitamento. Nam à pueritia ad finem vitæ vsa est Societatis Patrum spiritali institutione & directione, & experta in se alisque quantum emolumenti inde accedat. Societatis hominum operam, eiusque institutum amabat, & alijs commendabat quàm maximè. Hinc (vt alia, præteream) ortum est, vt sæpe Exercitijs spiritalibus S. P. N. Ignatij excoli ipsa voluerit, aliaque Moniales iis excolere ad magnam sanctimoniam accessionem solita fuerit: vt in eius Monasterio non alij Confessarij quàm Societatis Sacerdotes aliquoties in anno, iuxta Concilij Tridentini concessionem, ad generales Confessiones suas, & monialium mitretentis, vehementer desiderauit. & id fore, Deo reuelante cognouit: quemadmodum etiam Spiritum suum ab omni illusionum in reuelationibus & raptibus suis, esse liberum, ab vno Societatis Patre declarandum (vti optabat & petebat à Deo pro suæ animæ securitate ac solatio) diuinitus didicit, Deoque pro hac re tanquam pro singulari beneficio gratias egit. Renouationem votorum bis quotannis in Societate vsitatam, tanquam Deo placentem, & me-

riò in ea institutam in raptu quodam commendauit. Rector Collegij Florentini suo Cofessario P. Virgilio Cepario, dum ordinariam pro morte Societatis cum suis Consultoribus consultationem haberet vidit in Spiritu omnia verba quæ proferebat, ei à Spiritu S. inspirari. Et illam ipsam rem, de qua consilia suorum exquirebat, indicauit nominatum euidam Nouitia, olim in sæculo filie spirituali P. Ceparij. Cum Principissa Maria filia serenissimæ Hetruricæ Ducis Francisci, desponsata esset Christianissimo Regi Gallie Henrico quarto, & B. Mariam Magdalenam uisitasset anno 1600. suasque necessitates eius precibus commendasset: nominatum autem desiderium proles mascula, promisit illa se id patituram à Deo, (immo aliis id fore prædixit) dummodo tria ipsamet ad regni thronum euecta præstaret. Primò vt procuraret apud Maiestatem regiam, reuocari in Galliam Patres Societatis Iesu, dicens illi, hoc esse vnum ex magnis obsequiis, quæ illa posset præstare Deo in beneficium illius regni. Secundò vt procuraret extirpationem Hæresum, & reddaci regnum ad illum statum, in quo erat tempore S. Ludouici. Tertiò vt esset amatrix, pauperum.

Hæc Dei & Sanctorum iudicia & fauores Societati præstiti, sufficiens iis, qui ad eam vocantur, ad amandam hanc Religionem & amplectendam: & ad spernenda iudicia contraria hominum, vel improborum (vbi sunt Hæretici & Catholici scandalose viuentes) vel proborum, non noscentium intimè Societatis institutum, & procedendi modum, aut à malenolis deceptorum fallis informationibus. *Sanctorum enim iudicia, inquit S. Chryostomus, nec ad gratiam neque ad inimicitiam sunt, sed ab omni sunt dubitatione libera.*

Ad hoc caput referri potest quod Deus seuerè puniat in altera vita eorum animas, qui in Societate vacillarunt in vocatione, etsi eam non deseruerint. Mea memoriâ ante annos circiter sexaginta apparuit Vilne noster quidam Coadiutor Sartor P. Petro S. Karga post mortem, rotus igneus, in ferreo vneo parieti infixæ fauces transeunte appensus: & causam dixit esse vacillationem suam circa vocationem, hoc est negligentiam in repellendis tentationibus, suadetibus vt Societatem desereret. Aliud (vt omittam multa alia) contigit Iaroslauicæ, quod hic referam, illis ipsi verbis, quibus scriptum est ab iis qui fuerunt eo tempore in illo Collegio.

Circa annum 1630. in Collegio Iaroslauicensi Societatis Iesu apparuit quidam frater è nostris, pia memoriâ P. Iohanni Wienensi, dicens, annis 14. se fuisse detentum in purgatorio, ob vacillationem in vocatione (ad quam tamen deserendam non consererat) petens ab eo orationes. Prædixit bonus Pater, in recreatione eam retulit visionem, orationes pro eo efflagitans, sed deri-

sus est, non solum coram præsentibus, sed etiam coram veniente cum R. P. Rectore, P. Stanislao Bronouovvs, qui per iocum dixit P. Wisnensî, vt eum participem efficeret eorum visionum. Promisit P. Wisnensî, & ecce cum venisset intempestâ nocte ille idem mortuus ad P. Wisnensem, remissus ab eo est, ad P. Bronouovvs. Venit igitur ad cubiculum dicti P. Bronouovski Rectoris tum Iaroslauicensis, pulsat, intrat, in medio cubiculi consistit. Inopinata visione perterrefactus P. Bronouovski, otius egrediens è cubiculo iubet orationes Patrum & Fratrum promittens. Postridie P. Wisnensê vocato, & quod iocum eius non intellexisset paternè correpto (post eam etiam visionem statim in morbum incidens, aliquot paroxysmis incredulitatem suâ P. Bronouovski iussit) iussit, vt mortuum iterum ad se remitteret. Sequenti igitur nocte venit defunctus ad P. Rectorem, & cum eo placidè collocutus est, in discessu etiam amplexatus, cùm mira animi delectatione, quod eum amplecteretur, qui certò in celo futurus erat. Hæc cum ab aliis, tum ab ipsomet P. Stanislao Bronouovski pro Superioratu Periaslauum discedente, audiui Ostrogij, dum ei pedes (vt hostij, qui eò venerat) lauaret. In fidem huius rei me subscripsi, rogatus à R. P. Nicolao Lancicio. Cracouicæ 29. Augusti 1642.

*Stanislaus Szozepanowski
Societatis Iesu manu propria.*

Hanc ipsam Historiam confirmauit, & fusius descripsit meo rogatu, R. P. Matthias Paluszkievitz Theologiae professor, & in Collegio nostro Cracouicensi Theologicorum studiorum Præfectus, qui eo tempore Iaroslauicæ Rhetoricam in Collegio nostro docebat, & nomen huius fratris, Magistri infimæ Grammaticæ (qui P. Wisnensî & P. Rectori apparuit) ait fuisse, Alberti Mohouovski. Quod ipsum confirmauit R. P. Iohannes Krempski, professor Theologiae in Collegio Cracouicensi, qui tunc, dum hæc res contigisset Iaroslauicæ, & publicè narraretur, tertium probationis annum, iuxta morem Societatis peragebat. Amborum scripto data mihi testimonia indubitata, hæc de re conseruo, & habere hæc de re testimonia P. Bronouovski & P. Wisnensî, quibus, hic mortuus, apparuit, sed pridem sunt piè mortui, antequam huius rei notitia ad me peruenisset.

CAPVT QVINTVM.

Responsio ad ea quæ Societatis Homini bus obicitur.

Qvod legimus in sacris literis, à Iudæis S. 219. Paulo Apostolo dictum, de primitiua & Act. 28. 23. florente Christi Ecclesia, quia vbique ei contradicitur: hoc experitur Societas Iesu vbique & semper